

i en god Stilling, medens Præſten maatte ſidder i en mindre god Stilling, ſaa kan jeg ikke forſtaa, at de ikke ſkulde have Lov til at give ham Noget, ligesaa vel ſom de have Lov til at give til andre Medmennesker, ſom de have Hjerte til at underſtøtte. Man har forſvaret den Paafand, at de kun vare Statsembedsmænd, med at henviſe til, at de ere forpligtede til at følge Folkekirſens Lære; det er meget ſandt, men vi have dog Exempler paa, at Præſter, ſom have forkyndt det Modſatte, ere forblevne i deres Embeder, og er det ikke Tilfældet for Diebliffet, at der fra Univerſitetets Lærestole høres Ting, ſom ſtride mod denne Lære? Saa jeg tror, man ſkal være forſigtig med at forpligte Folf til at holde, hvad de ikke ville eller kunne holde. Saa er der talt om, at vi burde være komne imøde og have udſlettet i alt Fald Offret i Kirken. Ja, jeg ſkulde ikke have Meget imod, at det ſkete; men jeg kan ikke indrømme, hvad der blev paafaaet før, at der ikke ſkulde være et eneſte Sogn i Landet, hvor man ikke onſkede Offret afſkaffet i Kirken. Jeg tror i det Hele taget, at man ſtiller den Ting altfor høit, og paa den anden Side har man Exempler paa, at Folf, der have ſaa meget imod denne Offringsmaade, ikke altid i deres Dom ledes af rent kirkelige Henſyn. Det ſkal jeg imidlertid ikke komme videre ind paa, thi i dette Punkt kan man vel nok tilſidſt blive enig. Men hvad vil der nu ſe, naar man vedtager det Forſlag, der er ſtillet fra en anden Side. Ja, — de Præſter, der ere mindre ſamvittighedsfulde og ikke tage det ſaa nøie, dem kan man gjerne forbyde at modtage Gaver, thi de ville efter de Udtalelſer, her ere ſaldne, nok forſtaa alligevel at faae det, ſom man frivillig vil give dem, medens de Præſter, ſom ere mere ſamvittighedsfulde og ere hange for at handle mod Loven, ikke ville faae Noget, thi de ville ſige, hvernag der hydes dem Noget: Hvorfor hyder man os denne Gave? det maa være for vor præſtelige Virksomheds Skyld og fordi man er glad ved vor Virksomhed, men det forbyder Loven os at modtage Noget for. Hvorledes jeg alſaa ender og vender Sagen, kan jeg ikke ſe Andet, end at det er det Rette at vedtage vort Forſlag, men jeg

ſkal naturligtviſ ganſke henſtille til Thinget, om det vil have det eller ikke. Naar der er talt om det ſtore Tryk, ſom vort Forſlag, hvis det vedtoges, vilde lægge paa Folf, ſaa forekommer det mig noget underligt at ſige om vort Forſlag, der jo vil give fuldſtændig Frihed, at det vil paalægge et ſaadant Tryk, fordi det giver Folf Lov til at give deres Præſter, hvad de have Lyſt til at give dem. Mod det Slags Tryk tror jeg dog rigtignok ikke, man ſkal beſkjærme Folf, og jeg tror, at man kommer ind paa en fejl Vej ved at gjøre det. Vi ſkulle beſkjærme Folf, ſaavidt vi formaa det, mod Undertrykkelse og Uret, men ikke mod den Slags Tryk, hvorom man her har talt. Men ſelv om det nu ſkulde blive Tilfældet, at der indkom rige Gaver til Præſterne ſom Følge af en inderlig og hjærtlig Forſtaaelse mellem det danſke Folf og Størstedelen af dets Præſter, ſaa anſer jeg ikke dette for en Ulykke. Jeg tror, at Fædrelandets Tilſtand vil være langt yndigere, og at vort Land vil være heldigere ſtillet, naar en ſaadan Forſtaaelse finder Sted, end hvis det danſke Folf ſlet ikke ſolte ſig tiltalt af at give enten Præſten eller Andre, der kunde trænge til Viſtand, nogen Gave. Jeg kan derfor ikke Andet end anbefale vort Forſlag og onſke, at det maa blive vedtaget.

Søgsbro: Da Forhandlingen er trukken ſaa længe ud, ſkal jeg indſtrænke mig til ſaa Bemærkninger, navnlig til det ærede Medlem for Spendborg (S. A. Hansen), der rettede adſkillige Spørgsmaal til mig, ſom det undrede mig, at han kunde fremsætte, efterſom vi i ſaa mange Aar have forhandlet denne Sag her med hinanden. Han ſpurgte, hvis Embedsmænd Præſterne vare, naar de ikke vare Statens, men det ærede Medlem veed jo, at jeg mange Gange har erklæret ſom min Mening, at de for Tiden ere deſto værre altfor meget Statens Embedsmænd, men at det ikke er det, ſom vi ſkulle ſøge at udvilde dem til at være. Vi ſkulle tværtimod ordne Forholdene ſaaledes, at de efterhaanden bleve Folkekirſens og Menighedernes Embedsmænd, og derfor ſkulle vi ikke, naar der foreſtaar en ny Ordning, foruden at ſlaa det Gamle faſt, tillige paalægge yderligere Baaud i Retning deraf. Vi ſkulle